

Legal Alert

Lipiec 2024 r. | www.skslegal.pl

Zmiany w dochodzeniu roszczeń konsumenckich – powództwa przedstawicielskie (nowy mechanizm *private enforcement* prawa ochrony konsumentów)

24 lipca 2024 r. Sejm uchwalił ustawę reformującą system dochodzenia roszczeń konsumenckich. Ustawa wprowadza nowy typ powództwa – powództwa przedstawicielskie i stanowi implementację Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/1828. Obecnie ustawa oczekuje na podpis Prezydenta. Ustawa wprowadza nowy tryb dochodzenia roszczeń dotyczących prawa ochrony konsumentów, w tym odszkodowawczych (nowy rodzaj tzw. *private enforcement*).

Uchwalenie ustawy istotnie zwiększa ryzyko:

- 1) liczby sporów sądowych pomiędzy przedsiębiorcami a konsumentami oraz
- 2) rozszerzenia katalogu spraw spornych.

Zakres zastosowania

W założeniu ustawa ma ułatwić egzekwowanie regulacji chroniących szeroko rozumianych interesów konsumentów, dotyczących m.in.:

- prawa żywnościowego;
- praw pasażerów w ruchu kolejowym, morskim, lotniczym i transporcie autokarowym;
- sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość;
- nieuczciwych praktyk rynkowych;
- reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej;
- usług płatniczych;
- dystrybucji ubezpieczeń;
- wyrobów medycznych (pełna lista regulacji jest zawarta w załączniku nr I do dyrektywy).

Nowa procedura może rodzić ryzyka i znaleźć zastosowanie wobec przedsiębiorców m.in. z branży:

- deweloperskiej;
- FMCG;
- przewozowej i kurierskiej;
- e-commerce;

- produkcji żywności;
- automotive (dealerzy i producenci);
- chemicznej (artykuły chemii domowej).

Nowy mechanizm ochrony konsumentów

Nowe przepisy wprowadzają dwa typy powództw przedstawicielskich wnoszonych do sądu powszechnego (sądu cywilnego):

- 1) wytaczane przez podmiot upoważniony przeciwko przedsiębiorcy o stwierdzenie stosowania przez przedsiębiorcę praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów i nakazanie jej zaniechania (bez wymogu reprezentacji konkretnych konsumentów);

oraz

- 2) powództwo wytaczane przez podmiot upoważniony w imieniu grupy konsumentów o zasądzenie roszczeń związanych ze stosowaniem przez przedsiębiorców praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów (np. o naprawienie szkody, zwrot opłat pobranych na podstawie klauzul abuzywnych itp.).

Nowe przepisy mają zwiększyć popularność powództw grupowych poprzez całkowite zwolnienie podmiotu upoważnionego z opłat sądowych oraz poprzez wprowadzenie ryczałtowych opłat (maksymalnie 2.000 zł w przypadku roszczeń pieniężnych; 1.000 zł w przypadku roszczeń niepieniężnych), które podmioty upoważnione będą mogły pobierać od konsumentów za prowadzenie sprawy.

Skuteczność postępowania i wydanych wyroków mają zapewniać wnioski o wyjawienie przez przedsiębiorców środków dowodowych oraz surowe kary za niewykonanie wyroków (do 5.000.000 zł).

Prezes UOKiK zachowuje prawo do wstępowania do spraw, które inicjować będą podmioty upoważnione. Tym samym ustawa realizuje koncepcję *private enforcement* roszczeń konsumenckich. Ponadto, o ile stanowisko Prezesa UOKiK nie będzie wiążące dla Sądu, będzie mogło wspierać podmioty upoważnione.

Podmioty upoważnione

Status ten będą mogły uzyskać organizacje konsumenckie wyznaczone przez Prezesa UOKiK, a także podmioty upoważnione w innych państwach UE wpisane do wykazu Komisji Europejskiej.

Pojęcie praktyk naruszających ogólne interesy konsumentów

Szeroka definicja może w praktyce służyć do karania wszelkich działań przedsiębiorców, wchodzących w zakres dowolnego z kilkudziesięciu rozporządzeń lub dyrektyw wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2020/1828.

Zapraszamy do kontaktu!

**prof. zw. dr hab.
Marek Kolasieński**

Partner, adwokat

☎ +48 882 784 723

✉ marek.kolasinski@skslegal.pl

Katarzyna Paczuska-Tokarska

Partner, adwokat

☎ +48 698 981 519

✉ katarzyna.paczuska-tokarska@skslegal.pl

dr Mateusz Irmiński

Senior Counsel, adwokat

☎ +48 600 951 638

✉ mateusz.irminski@skslegal.pl

Warszawa

Jasna 26, 00-054 Warszawa

T +48 22 608 70 00

F +48 22 608 70 70

E office@skslegal.pl

Katowice

Korfantego 138a, 40-156 Katowice

T +48 32 731 59 86

F +48 32 731 59 90

E office.katowice@skslegal.pl

Poznań

Mickiewicza 35, 60-837 Poznań

T +48 61 856 04 20

F +48 61 856 05 67

E office.poznan@skslegal.pl